

mitt skjønn er dette glimrende lesning, klart det beste jeg har vært borti om temaet. Hadde jeg vært medisinsk sensor i gamle dager, hadde han fått en blank 12-er!

Hvem bør lese den? Jeg er ikke i tvil om at alle leger som arbeider med pasienter som har kroniske sykdommer vil ha nytte av den, for den gir innsikt i mestringsperspektivet og hvorledes vi som leger kan hjelpe pasientene på veien fra den tunge diagnosen til den gode mestringsen. Legene bør også råde sine pasienter og deres pårørende til å lese denne boken og diskutere den med «mestringslaget» rundt pasientene.

Til slutt vil jeg si at dette er den mest positive anmeldelsen jeg noen gang har skrevet, og jeg tror ikke det skyldes at jeg er blitt senil, men at forfatteren og boken fortjener det.

Peter F. Hjort
Blommenholm

Litteratur

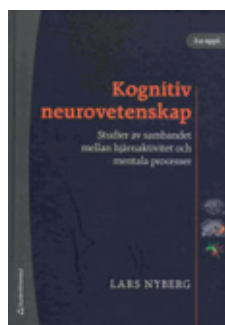
- Jervell J. Glitrende bok om diabetes. Anmeldelse av: Christophersen Y. Diabetes for livet – aldri fred å få? Tidsskr Nor Lægeforen 2005; 125: 63–4.

Hjerneaktivitet og mentale prosesser

Nyberg L.

Kognitiv neurovetenskap

Studier av sambandet mellom hjärnaktivitet och mentala processer. 214 s, ill. Lund: Studentlitteratur, 2009. Pris SEK 382 ISBN 978-91-44-05155-0

Moderne teknikker for avbildning av den menneskelige hjerne har ført til store fremskritt de siste 20 år. En enorm og stadig økende litteratur beskriver for eksempel blodstrømsendringer i hjernen assosiert

med utførelse av ulike handlinger og kognitive oppgaver. Metodene har særlig bidratt til å vise hvilke områder i hjernen som er knyttet til bestemte oppgaver, men også indirekte hvilke som samarbeider om oppgavene.

Forfatteren tar mål av seg til å formidle sammenhenger mellom hjerneaktivitet og mentale prosesser for «... en bred publik snarare än til specialister ...», hovedsakelig basert på studier med funksjonell magnetresonanstomografi (fMR) og positronemisjonstomografi (PET). Lars Nyberg er professor i nevrovitenskap ved Umeå universitet og driver selv nevropsykologisk forskning ved bruk av fMR og PET med hovedvekt på hukommelse.

Det er seks deler. Den første gir en kortfattet innføring i nervesystemets oppbygning (ca. 15 sider), deretter er det omtale av de viktigste metodene som brukes i artikler boken bygger på. Del 2 omtaler systemer for persepsjon og oppmerksomhet, del 3 hukommelsessystemer, del 4 kommunikasjonssystemer (språk, emosjoner), del 5 høyere funksjoner (bevissthet og eksekutive funksjoner). Siste del omtaler grunnlaget for individuelle kognitive forskjeller og endring av mentale funksjoner ved aldring og sykdom. Det er rikelig med illustrasjoner, i hovedsak figurer fra originalartikler.

Innholdet er oppdatert og gir mye relevant informasjon formidlet med nødvendig kritisk sans. Likevel synes jeg dette er skuffende lesning med tanke på intensjonen å gi bedre innsikt i sammenhengen mellom hjerne og mentale prosesser. Fremstillingen dreier seg for mye om hvor og for lite om hvordan. For en bred allmennhet er *Kognitiv neurovetenskap* for snever og teknisk – den forutsetter i virkeligheten forkunnskaper om hjernens bygning og virkemåte langt utover det som gis i det kortfattede første kapitlet. Et hovedproblem er nok at det i for stor grad presenteres resultater oppnådd med spesielle metoder, fremfor en bred behandling av de spennende temaene som fremkommer av overskriftene. Tilkortkomningen belyser nok egentlig det som er problemet med resultater oppnådd med PET og fMR: De gir mye kunnskap om hvor i hjernen prosesser foregår, men vesentlig mindre om hvordan.

Per Brodal
Institutt for medisinske basalfag
Universitetet i Oslo

Letlesen innføringsbok i ny utgåve

Ohnstad B.
Juss for helse- og sosialarbeidere
4. utg. 427 s. Bergen: Fagbokforlaget, 2009.
Pris NOK 438
ISBN 978-82-450-0813-5

Noreg må vere det landet i verda som har det breiaste tilbodet av innføringsbøker med høg kvalitet innanfor helse- og sosialrett. For eit ungt og dels tverrfagleg emne, slik som helserett, er det ein styrke at ein har stor tilgang på god faglitteratur på nasjonalspråket. Dette er ei av fleire bøker

som er berekna på studentar i grunnutdanning innanfor helse- og sosialtenesta. Ho kjem no i fjerde utgåve, og det er i seg sjølv eit teikn på at ho forsvarer plassen sin i marknaden.

Dei første delane omhandlar allmenne rettsprinsipp og juridisk metode. Dei følgjande kapitla handlar om dei ulike regulatoriske felta i velferdsretten, slik som sosialrett, helserett, barnevernsrett og trygderett. Til slutt blir fire relevante domar frå Høgsterett presenterte.

Juss for helse- og sosialarbeidere spanner såleis ganske vidt. Det gjer at dette blir ei lærebok for dei som ønskjer ei brei og samanhengjande innføring i feltet, meir enn eit oppslagsverk for dei som søker etter spesifikke juridiske forståingsmåtar eller svar. Det er også den samanhengjande presentasjonen som er den sterkaste sida. Særleg er det vit å få i den første delen, som handlar om prinsipp og metode. Strukturen på kvart av kapitla om dei ulike regulatoriske felta er ulik. Barnevernslovgevinga blir presentert paragraf for paragraf, medan helselovgevinga blir framstilt tematisk. Dette gjer ikkje noko for forståinga av stoffet om ein les frå start til slutt, men det forstyrrar når eg prøver å samanlikne framstillinga av lovgjevinga innanfor dei ulike felta.

Forfattaren tek opp både sentrale tema og tema som er litt meir i utkanten av helse- og sosialretten. Viktig stoff som menneskerettane blir teke fram. Litt særare saker som helseforetaksloven blir òg omtala. Eg saknar lovgjevinga om forskning, og så kunne eg også ønskt meg litt meir som likskapar og ulikskapar mellom etikk og juss. Like eins kunne miljøretta helsevern fått noko omtale, særleg fordi denne boka blir brukt ved utdanning av personell som ganske raskt får leiaroppgåver i den kommunale forvaltninga.

Og så klart finn eg jo nokre detaljar som burde ha vore retta i ei revidert utgåve av ein velbrukt tekst. Det er lenge sidan Stortinget hadde ein sosialkomité (s. 37), og det er ikkje berre legar som kan rekvirere lækjemiddel (s. 53).

For den som ønskjer ei letlesen innføring i tenkemåtar og normstruktur i den norske velferdsretten er dette eit godt alternativ.

Geir Sverre Braut
Statens helsetilsyn
Oslo